

Izhaja vsak **torek** in **soboto** v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 2. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Deželni zbori v Avstriji.

Pod tem naslovom prinaša zagrebški »Obzor« članek, ki je vreden, da njega vsebino izvedo tudi naši cenj. čitatelji.

Članek se glasi:

»Wiener Zeitung« priobčuje cesarski patent, s katerim so tekom tega meseca sklicani avstrijski deželni zbori. Prvi je sklican dalmatinski deželni zbor na 10. t. m., a zadnji deželni zbor je sklican na 19. t. m. Prva stvar, ki nam pade v oči, je, da ni sklican istrski dež. zbor. Zakaj? Ni težko uganiti, ako se upošteva vse razloge k temu. Glavni razlog pa je bil ta, da vlada ni znala, kam naj ga skliče. Ona zna dobro, da ga v Poreču ali kako drugo tako mesto ne sme sklicati, ker tu ni zagotovljena svoboda hrvatskih in slovenskih zastopnikov. Po drugi strani pa se noče zameriti Italijanašem, a kako drugo mesto jej ni po volji.

Naravno, ona zna i to, da dokler trajajo sedanji odnošaji, hrvatski in slovenski poslanci v obče ne bi se niti smeli udeleževati na delu deželnega zbora, ki ne pozna najelementarniših načel pravice, v katerem ni dopuščeno zastopnikom, posluževati se svojega jezika in kateri zastop je v zadnjem času postal pravi irredentistiški zbor. Pred nekaterimi tedni se je govorilo, da vlada razpusti deželni zbor istrski ter razpiše nove volitve. No, ko pa je prišel za to določen čas, vlada ni imela za to dovolj hrabrosti. Po eni strani, ker se boji priznati opravičenost vseh hrvatskih in slovenskih zahtev, a po drugi strani, ker se boji irredentizma, ali ga celo ljubi.

Med temi dvema dejstvi se nahaja primorska vlada po starem avstrijskem običaju. Nima srca, da zadosti opravičnim zahtevam, a zopet si ne upa sklicati zbora nasproti tem zahtevam. Zato se je odločila, da ga sploh ne skliče. Prava in stara avstrijska politika. Ali vendar je nekaj, kar nas v očigled tega cincanja avstrijske vlade v istrskih stvarih veseli, namreč to, da mora vlada računati z razpoloženjem hrvatskega in slovenskega življa. Do pred nekoliko leti je bil ta živelj »quantité négligeable«. Danes vzlic vsemu preganjanju, kateremu je ta živelj izpostavljen; vzlic pritisku irredentizma in vlade, vzlic temu, da so njega zastopniki v manjšini; vzlic vsem

krivicam, naperjenim i v sedanjih volitvah proti Hrvatom in Slovencem, razvija se, budi in utrjuje se njihova narodna zavest tako, da imponuje vladi. To je že pač nekaj.

Kar se tiče ostalih zborov, bodo istih dve glavni zadači. Prva je, da glasujejo za proračun za prihodnje leto. Druga je, da se glasuje za osnovo zakona, predloženo vsem zborom, s katero se določa deželna davščina na žganje. Z dohodki od te pristojbine, kateri bi morali znašati okoli 20 milijonov, misli vlada priskočiti na pomoč financam posameznih pokrajin. Pojedine pokrajine ne morejo pokriti s svojim proračunom vseh avtonomnih stroškov, zlasti radi tega, ker stanejo mnogo denara šole in bolnišnice, kateri stroški pak se ne dajo zmanjšati. Vsi deželni zbori prosijo vlado, da priskrbi zdravlila tej rani in vlada misli, da je našla to zdravlilo. A drugo vprašanje je, ali bodo deželni zbori smatrali to zdravlilo zares za najboljšo, z drugimi besedami: ali bodo hoteli vsi zbori pritrđiti osnovi tega zakona? Sodeč po pisavi pokrajinskih novin, bi se moglo reči, da ne.

Vlada dr. Koerberja jim ponosno odgovarja, da s tem ne škodujejo državi, marveč jedino le sebi.

Čudno je zares, da vlada sklicava deželne zborove zdaj baš v sredi volilnega gibanja. Ali je storila to radi tega, ker se ne boji agitacije, ali radi tega, ker je sploh ni?

Ker baš v Avstriji bi se smelo pričakovati, da vlada živahno življenje mej volitvami, a je ravno nasprotno. Kandidatje sklicujejo shode in drže govore, vihtijo oestro orožje in sklepajo kompromise; toda narod ostaje apatičen. V sami Češki volilna borba ni tako ostra in živahna, kakor je bilo pričakovati. Uzrokov te apatije sicer ni težko uganiti. Ljudstvo je izgubilo vero v moč avstrijskega parlamenta in od njega tudi ničesar več ne pričakuje. Ali naj mar deželni zbori ožive politično gibanje v Avstriji? Ali navdahneno ti zbori celo volitvam svežejega življenja? Ne verjamemo.

Utegne sicer biti v jednom ali drugem zboru živahnih razprav v katerem teh vprašanj; ali težko, da bi to uplivalo na živahnost volilnega gibanja. Medsebojna dotika zastopnikov utegnili bi de-

lovati na razpoloženje vodij v kakem smislu; no, mislimo, da se vlada nadeja povoljnega uspeha za se od zveze voditeljev z vladnimi krogi.

To bi zamoglo biti v nekaterih pokrajinah; a v kolikor se tiče Češke, se boče vlada najbrže zmotila. Češki dež. zbor že radi svoje važnosti in radi naravi volilne borbe, ki se bije zdaj v Avstriji, obrnil bode na se med vsemi deželnimi zbori največjo pozornost vsega političnega sveta. Češki zastopniki bodo poklicali vlado na račun zaradi vse one ljubezni, katero izkazuje nemškemu jeziku v zvezi z osebnimi spremembami, ki so se vršile v fin. ravnateljstvu in na predsedništvu prizivnega sodišča. Teh prememb se ne more kar tako prezreti, kajti iste niso le osebne ali provincijalne naravi. Te premembe segajo naravnost v smóter vladne politike; ali gotovo je, da vlada ne boče hotela dati v tem pogledu povoljnega pojasnila.

Na vsak način bodo vladine izjave v tem pogledu najvažnejši dogodek v bodočem zasedanju deželnih zborov, ker se bodo tikale obče politike, na katero boče brez dvoma uplival uspeh volilnega akta.

Poleg češkega deželnega zbora utegne biti jako zanimiv dalmatinski pod novim predsednikom dr. Ivčevićem, kajti v tem zboru boče čuti izrazov velikega ogorčenja v zadevi železničnega vprašanja. V krogih dalmatinskih zastopnikov vlada mnenje, naj zbor odbije davščino na žganje v odgovor vladi za preziranje dalmatinskih gospodarskih interesov z zadevo železnice Bugojno-Splet.

Dodatno k temu članku je omeniti še našega goriškega deželnega zbora, ki se boče pečal s proračunom za tekoče leto, z davščino na žganje in z osnovo zakona o na emninskem krajcarju, ki ni dobila Najvišega potrjenja.

»Gorica« pred porotniki.

V soboto, 1. t. m., se je vršila porotna obravnava proti odgovornemu uredniku »Gorice«, katero je naperil proti njemu Andrej Gabršček, lastnik »Soče«, radi razžaljenja časti. Razžaljenega se je čutil Gabršček po notici »Gabršček kot denarničar« »Goriške ljudske posojilnice«, uvrščen v »Gorici« z dne 3. aprila t. l., št. 27.

to ne kaže dobrega, da je to znamenje popolnega razrušenja.

Dež je bil malo prenehal, nebo se je polagoma zjasnilo. Razhladilo se je bilo, in za nekaj časa je zakril črni nočni zavoj tužno zemljo.

Minul je dan, minula sta dva, nastal je čas dela; ali niti eden kmet ni šel delat. Vsak je ostal doma; nihče si ni upal iz vasi. Prihajale so žalostne novice, da je vsa Dobrudža v ognju in da se vasi krog in krog izpreminjajo v puščave. Grdi Tataři so bežali pred bližajočo se rusko vojsko in odhajali v notranja mesta na Turško. Njih neusmiljena roka ni prizanesla ničemur; koderkoli so šli, so ropali, ubijali in požigali.

II.

V sredi ravne Dobrudže, v neki precej široki dolini ste bili dve vasi, ena nasproti drugi. Delilo ju je široko polje, vsred kojega je tekla mala reka. To ste bili vasi: Taš-Avta in Palas. Med kamenjem porušeni sten je bilo videti nekoliko slamatih streh in nekoliko

Sodni dvor je bil sestavljen tako: predsednik deželnosodni svetnik Zö r r e r, prisednika deželnosodni svetnik pl. K u h a č e v i ć in sodni tajnik C o v a c i g, zapisnikar avskultant L a p a j n e.

Prečitajo se obtožnica, inkriminirani članek, notica v »Gorici« z dne 10. aprila: »Tiskar A. Gabršček«, Gabrščekov »Poziv« in njegova »Poslanica dr. Gregorčiču« v »Soči«. Zastopnik obtožbe dr. Stanič zahteva, da se prevedejo vsi ti članki na laščino, branitelj dr. Rajmund Luzzato se temu protivi, rekoč, da zadostuje, ako se prevede le inkriminirana notica.

Dr. Stanič zahteva, da se tožitelj Gabršček zasliši kot prva priča, branitelja dr. Šušteršič in dr. Luzzato se protivita temu predlogu, na kar se sodni dvor izreče, da ni nobenega uzroka za zaslišanje Gabrščeka kot priče.

Obtoženec Josip Marušič se ne spozna krivim, ostane pri prvi izjavi, drugo dokazovanje prepusti zagovornikoma.

Na predlog dr. Šušteršiča se prečita članek v »Soči« z dne 29. marca: »Klerikalna perfidnost«, in odgovor v »Gorici« z dne 13. aprila: »Zopet Andr. Gabršček in naša posojilnica«. — Dr. Stanič hoče dokazati, da je Marušič že vedel za obtožnico, ko se je uvrstil ta odgovor. Predsednik konstatuje, da je bila obtožnica vložena 12., a Marušič da je bil prvokrat zaslišan 21. aprila.

Ob 11³/₄ uri zasliši se prva priča dr. Tuma, ki izpove sledeče: Gabršček je prevzel blagajničarstvo le s pogojem, da odgovarja le za denar, drugo skrb za red imata kontrolorja. Vsega seveda sta kriva uradnik Fajgelj in notar Kavčič, kateri ni nikdar pravočasno napravil pogodeb. Blagajna ni nikdar odgovarjala štraci. Ko je on postal načelnik posojilnice, bilo je v blagajni primanjkljaja 126 glđ. Ferfila je kot kontrolor največ kriv, ako ni bilo vse v redu, ker ni zadostno kontroliral. Kako pride torej Gabršček do tega, da naj odgovarja za vse nerednosti? Gabršček je bil blagajnik od julija 1895. do maja 1897 ter je bil primanjkljaj v blagajni, ko je postal Gabršček denarničar. Vsega je kriv Fajgelj kot knjigovodja. Tuma hvali, kako se je promet pod Gabrščekom povišal.

ograj za živino; na kraju vasi pa je bila malo bolj urejena hišica s širokim dvoriščem. Tú je bil dom deda Ivana.

Ded^o) Ivan je imel kakih šestdeset let; bil je častitljiv starec. Vsi vaščani so ga spoštovali, ljubili in slušali zaradi njegovih lastnostij. Vsled svojega potovanja semtertja po mestih in vaseh je imel dovolj izkušnje in znal se je vesti se svojimi sosedi. Če je slo za kako vaško delo, je moral biti zraven, brez njega se ni napravilo nič. Vsakdo je dejal: »Naj pride ded Ivan; bomo videli, kaj on poreče«.

Ali poleg vse dobrote so ga vendar preganjali ljudje. Pa ni bilo le to. Njegova edina hči Stanka zaročnica Petrova iz drugega kraja je bila znana zaradi svoje lepote, in večkrat so jo skušali uropati turške trume. Njegovega starejšega sina Bazilija ni bilo doma; odšel je bil po opravkih v Varno. In to mu je vsiljevalo misel: da bo opustošenje še najhuje zanj. (Dalje pride.)

*) Bolgarji pravijo »ded« vsakemu postarčemu možu.

LISTEK

Rešitev iz ujetništva.

(Posnetek).

Bolgarski: I. R. Blaškovi.

I.

Bilo je 1. 1854. za časa Krimsko vojne.

Jasno solnce je pripekalo na nebu in pošiljalo svoje ognjene žarke nad prostrane dobрудžanske*) ravnine. Sem ter tja so bile videti črede ovac; videle so se tudi groblje, razvaline podrtoga zidanja.

Nenavadni solnčni žar je nehoté povečeval težave nesrečnim dobрудžanskim prebivalcem. Delavni kmet je moral večkrat zapustiti njivo ter si poiskati počitka pod senčnatim drevesom, ki se pa tu le redko kje dobi. Tú na zeleni trati je gledal turobno svoje njive. Zastonj so mu te obljubljale polne žitnice. Kajti strašila ga je misel, da se bliža nevar-

*) Dobrudža je od 1. 1878. pod rumunsko oblastjo.

Dr. Šušteršič priči: Vi ste prišli enkrat v posojilnico, ko ni bilo nobenega noter, ključki so bili v blagajni, Vi ste jih vzel in nesel Gabrščeku. Dr. Tuma to pripozna kakor tudi to, da je v „Soči“ pisal, da je bila posojilnica leta 1896-97 v nevarnosti. Porotnik Paternolli prosi pojasnila, kako se ima razumeti besedo „pravi blagajnik“.

Po zaslišanju dr. Tume — bilo je 12¹/₄ — se odloži obravnava do 3. ure popoldne.

Na vrsto pride priča Franjo Ferfila. On je bil kontrolor posojilnice od nje ustanovitve, ve, da je manjkalo v blagajni včasih več, včasih manj denarja; to se pa lahko pripeti vsakemu denarničarju. Ni dokazano, od kod prihaja primanjkljaj 126 gl. 87 kr. Knjige se niso nikdar vjemale s kaso. Ko je Gabršček odstopil kot blagajnik, dal je svojo nagrado 125 gl. v poravnavo primanjkljaja, ostanek je pokrila on. Njegova dolžnost je bila, sestaviti konec leta bilanco. V prejšnjih letih je bilo v blagajni zmerom 10. gl. preveč. Primanjkljaj 126 gl. nima s Fajgeljom nič opraviti; ta znesek je primanjkoval, ko je predal Gabršček Hrovatinu denarništvo. Priča se spominja, da je dr. Gregorčič enkrat doplačal 100 gl. Denarničarjeva dolžnost je knjige pravilno voditi. Osebo ni nikdar slišal, da bi bil Gabršček rekel, da on prevzame samo ključke ter da računov ne bo delal. Štraco se je večkrat revidirala in se ni našlo nobene napake.

Dr. Stanič trdi, da je primanjkovalo v kasi, ko jo je Gabršček prevzel, 17 gl.; priči o tem ni nič znano. Uradnik je vknjiževal v štraco po povelju denarničarja. Blagajna se ni konec vsakega meseca skontirala. V vseh 18. letih ni bilo primanjkljaja, bile so pa diference v knjigah.

Priča Josip Štukelj, knjigovodja „Goriške ljudske posojilnice“ pove, da je nekaj manjkalo 80 gl. Ker se poslužuje pogostoma besede „eventualno“, ga vpraša dr. Šušteršič, naj pove, kako je nastal deficit, njegova izpoved so samo kombinacije. Vi ste prisegli, morate toraj govoriti resnico in ne kombinirati. Slednjič Štukelj ne more dopovedati, kako je nastal deficit.

Ko nastopi priča dr. Kos, zahteva dr. Stanič, da bi se ne zaprisegla, ker je javen sum, da je on spisal inkriminirani članek ali pa, da je vsaj sodeloval pri sestavljanju istega.

Dr. Šušteršič mu odgovori, da dr. Stanič za njegovo trditev ni navedel nobenega dokaza. Mi nismo bili ne proti zaprisegi dr. Tume, ne proti zaprisegi Štukeljna, ki je posojilnični uradnik.

Stanič pravi, da pozna dr. Kosa kot poštenjaka, naj se ga vpraša, v kaki zvezi je z inkriminiranim člankom, čemur se dr. Šušteršič protivi in tudi predsednik ne dopusti prasanja.

Dr. Kos je bil ob enem član ravnateljstva in denarničar; ko je zbolel konec junija 1895., je predal blagajno, potem ko se je skontirala v navzočnosti Gabrščeka, Ferfile in uradnika. — Meseca oktobra 1896. prišel je Gabršček k njemu in ga je prosil, da bi ga nadomestoval kot blagajnika, ker mu je žena bolna, kar je sprejel. Gabršček mu je izročil neko svoto denarja, ključev od blagajne pa ne.

Meseca decembra je dobil ključke za 14 dni. S Štukeljnom in Fajgeljom so kontrolirali valuto v kasi, manjkalo je 126 gl. Izprva je mislil, da je kaka poma v knjigah. Gabršček mu je rekel, da je enkrat pustil ključke v blagajni in na to mu je zmanjkalo denarja. Ko je vrnil ključke Gabrščeku, se je kasa zopet revidirala. Meseca marca 1897. je pričel zopet prositi Gabršček, da bi ga nadomestoval; v kasi se je našel primanjkljaj 126 gl. Ker Gabršček ni hotel več sprejeti ključev, jih je po občnem zboru izročil novemu denarničarju Hrovatinu. Dr. Kos ne more reči, da bi si bil Gabršček prisvojeval denarje, bil je le nered. V blagajni je bilo prej zmerom 10 gl. preveč. Gabršček je prevzel bla-

gajno, ko se je popolnoma vjemala s štraco; ni torej res, da bi bilo manjkalo 17 gl. Da bi bila v kasi kedaj razlika 200 gl., kakor pravi dr. Stanič, mu ni znano.

Priča Josip Štukelj se ne spominja, koliko je primanjkovalo. Štraca se je hranila v blagajni; kako je Gabršček delal, ne ve.

Priča Peter Medvešek: Posojilnica je sklenila, podariti društvu „Sloga“ 25 gl. v nakup knjig, katere naj se kupijo iz Gabrščekove zaloge. O priliki, ko ga je voditelj „Sloginih zavodov“, Hrovatin naprosil, da bi se sprejelo to v „Gorico“, pri kateri je bil tedaj Medvešek korektor, mu je le ta povedal, da je on prejel knjig od Gabrščeka le v vrednosti 19 gl. 50 kr. in je tudi te dražje zaračunal, kakor imajo tržno ceno. Ko je Gabršček tožil Medveška, se je zadržal Hrovatin sam ponudil za pričo proti tožitelju.

Na to izpove priča Hrovatin, da je bilo nekaj manj knjig, kakor za vrednost 25 gl. Sploh se pa zviija in meni, da ni govoril ravno tako, kakor je izpovedal Medvešek, posebno pa, kar se tiče tega, da bi mu bil Gabršček odgovoril, ko ga je prijel radi knjig, „kje bom pa kaj zaslužil, ako ne tukaj“. (Nam so znane še druge priče, s katerimi lahko poslužimo g. Hrovatinu in proti katerim se je Hrovatin ravnotako izrazil kakor proti g. Medvešku. Op. ured.)

Ko je bil Hrovatin denarničar posojilnice, se je terjalo nekega kmeta iz Štanjela za obresti. Kmet pride in reče, da je postal po pošti, recepis je pa zgubil. Ko si je nabavil duplikat, pride z njim v Gorico. Na pošti se je zvedelo, da je na receptu podpisan Gabršček. Hrovatin gre na to k vodji Gabrščekove tiskarne Krmopotiču, kateri mu izplača dotični znesek. Hrovatin je bil prvi plačan blagajnik „Goriške ljudske posojilnice“. (Dalje pride.)

Dopisi.

Iz Pevme. (Izv. dop.) Hud volilni boj se je bil in se še bje v naši deželi. Črna zavist... satansko sovraštvo, ki klije v srcih nekaterih ljudi, néti ogenj bratomornega boja, v katerem naj bi poginilo vse, kar se jim slepo ne vklanja! Veliko smo čitali, a še več slišali in se tudi prepričali o nedoslednosti in neznačajnosti naših nasprotnikov, — a da so „narodno-napredni“ ljudje tako predrzni in tako nesramni, tega ne bi bili verjeli nikdar, ako bi se ne bili o tem osebno prepričali minuli petek. Ta dan nam ostane v spominu, dokler bomo živi! Volili smo, ne da bi volilce strašili, jim grozili, jih napajali in podkupovali in zmagali smo tudi pošteno z ogromno večino 215 glasov proti 98. — Živijo!

Zmaga je in ostane naša!

Toda videli smo in spoznali vso „napredno omiko“, — tako, da smo morali strmeti.

Kaj so počenjali ti ljudje, kake stvari so uprizarjali in česa so se pokazali zmožne, tega nočemo pošiljati v javnost, a izreči moramo v očigled vsemu temu, da v dnu duše obžalujemo, da so ti ljudje tudi naše slovenske krvi. Navedemo naj le sledeče: Že 14 dni pred volitvami so hodile od hiše do hiše neke obvezete glave; vračali so se ti ljudje pozno v noč domov opojeni in seveda tudi prevarani od — neuspehov. Zjutraj drugega dne pa okrepčani z žganjem zopet na lov! V dan volitev pa so pripeljali seveda iz Podgore, ker pri nas v Pevmi, Štmarju in Podsobotinu ni takih „uzorov“, nekaj najetega človeškega mesa, katero se je potem obnašalo tako, da nas rudečica oblije, kadarkoli se bodemo spomnili tega dne. Mi Pevmčani nismo ravno svetniki, smo radi veseli itd., a reči smemo, ne da bi se hvalili, da najslabši v naši občini so možaki poštenjaki v primeri z najboljšimi iz te „napredne“ družbe, s podgorskim „Ko-

čjažem“ in oslavskim „Matjažem“ vred. Nekaj nas vender tolaži g. urednik! Oni nesramni razsajači, ki so nam trgali listke, ki so pljuvali po nas in nas na vse mogoče načine izzivali, so večinoma **druge narodnosti** — delavci iz podgorske tovarne, doma onkraj luže. In ti „narodno-napredni“ kulturonošci iz blažene Italije, so častilci in kadilci Tuma-Gabrščekove slave. V enomer so vpili „Evviva šior Tuma — evviva šior Gaberscik!“ Naj se veselita ta — Slovenca takih pristašev! Jokaj pa se ti, mati Slovenija, nad takimi sinovi!

Žaliti pa nas mora, da imamo v svoji sredi moža, ki se brati s počestno... in z našimi narodnimi in verskimi sovražniki, in ki se ne sramuje javno žaliti našega g. kurata. A hvaležna naj bodeta „kralj Matjaž“ in prismojeni „Kočaž“, č. g. B., da nas je pomiril, sicer bi bila morda občutila pesti nas drugače mirnih kmetov in delavcev, to pa zlasti takrat, ko sta s pomočjo neolikanega štmaverskega velikana in nadopolnega „večnega studenta“ in nekega pevmskega petelinčka M. hotela uplivati na g. komisarja, da odstrani č. g. B., da ne bi gledal na prste in branil slepariti naših poštenih volilcev.

Premagali smo se in hvaležni smo miroljubnemu g. B. da nas je, opravičeno razserjene, vsaj deloma vtolažil. Zadovoljni smo, da smo sramotenje pobalinskih kreatur možato prezrli in da se nijeden od nas ni ozrl po judeževih kronah, ki so nam jih kazali! Ali to si naj zapomnijo izdajalci vere in naroda, da nikdar in nikoli ne pojdemo z odpadniki. Ta volitev pa nam ostane v trajen spomin, ker na istej smo še le spoznali svoje prave prijatelje in neprijatelje, spoznali smo, — kam moli svojo taco „narodno-napredna“ — stranka.

„Kedor ni z nami, je zoper nas“ slišali smo iz vaših ust, — a mi dostavljamo: kdor je zoper nas, s tem bodemo obračunali o pravem času.

Iz Šempasa dne 1. decembra 1900.

Danes je naš župan sklical starešinstvo h kratki seji — pa s posebnim namenom, da starešinstvu slovesno objavi svoje odlikovanje z zlatim zaslužnim križcem s krono. Seje so se udeležili vsi starešine razun tistega, kateri celo ob taki priliki ni mogel zakrivati zavidnosti. V seji je gospod župan: preblagorodni gosp. Anton pl. Monari Neufeld objavil svoje Najvišje odlikovanje, ter dal prebrati dotični odlok. V svojem nagovoru je povdarjal, da odlikovanje ne časti samó njegove osebe, temveč vso občino. Izrazil je svoja čutila udanosti in hvaležnosti do presvetlega Vladarja ter pozval starešinstvo, da z njim vred Nj. Veličanstvu presvetlemu cesarju F. J. I. vzklikne trikratni „živio“, kar je starešinstvo navdušeno storilo.

Oglasi se k besedi starešina preč. g. župnik Grča ter povdarja zasluge gospoda odlikovanca, katere si je pridobil kot občan, sosed, starešina, cerkveni ključar, ud krajnega šolskega sveta, ob jednem nadzornik šole in slednjič posebno kot župan. Naprosil ga je, da naj v Trstu izrazi tudi čutila udanosti in hvale starešinstva in občine.

Po dovršeni seji so se zbrali starešini in še drugi odličnjaki na povabilo županovo v njegovi dvorani k obedu.

Pri bogato okinčani in obloženi mizi so se govorile mnoge napitnice. Gospod slavljenec je napil Njegovemu Veličanstvu, ki je blagovolilo spomniti se naše občine in njega predstojnika in ga na tako izredni način odlikovati. Burno pritrdjevanje in trikratni živio-klici so sledili temu nagovoru.

Č. g. župnik je govoril o vojski, kjer nista edina mož in žena — župan in župnik, posvetna in cerkvena oblast, hvalil vzajemnost te dvojne oblasti ter napil cerkvenim poglavarjem v deželi in cerki — Jakobu in Leonu.

Podžupan g. Vincenc Leban je odlikovancu čestital v imenu starešinstva in županije.

Na to je č. g. župnik v izbranem govoru proslavljajal zasluge današnjega slavljence v cerkvenem delovanju; gosp. nadučitelj Rustja pa je našteval njegove zasluge za šolo ter mu kot šolskemu nadzorniku čestital k visokemu odlikovanju. Ni nam treba opomniti, da je g. odlikovanec na vsako napitnico z le njemu lastno živahnostjo in zgovornostjo dal primeren odgovor.

Česar bi pa nihče ne pričakoval; prišli so domači, do sedaj še javno ne nastopajoči godci, učenci znanega Josipa Krašana, ter so omizje presenetili z izvajanjem prelepih narodnih komadov.

Uže znani naš pevski zbor ni hotel zaostati za drugimi in je slavljencu zapel poleg cesarske himne več slavnosti primernih skladov.

Posebno pa je bil ginljiv prizor častitanja šolske mladine. G. nadučitelj je natihoma v dvorano razpostavil čvetero šol. otrok obojega spola, ki so v milem nagovoru izrazili svoje čestitanje odlikovanemu domačemu šolskemu nadzorniku. Do skrajnosti ginjen se je zahvalil slavljencec otrokom za to ljubeznjivo in pristrčno čestitanje, ter jih zagotovil svoje naklonjenosti in jim v spomin tega dneva podaril lepo svotico.

Nastopivši mrak je privabil šol. mladino domače vasi, ki je oduševljeno nazdravljala s petjem in živio-klici svojemu dobremu nadzorniku.

Slavljenje gospoda odlikovanca je doseglo svoj vrhunec, ko so občinarji prikorakali pred županovo hišo in tje došli godci z impozantno bakljado na čelu. Godci zagodejo cesarsko himno, na kar stopi g. Franc Persič pod zastavo ter v imenu občinstva čestita gospodu županu na odlikovanju in pozove pričujoče občinstvo na trikratni „živio“. — Zgodi se.

Raz balkon se odlikovanec zahvali silni množici za nepričakovano počestčenje, ter pozove občinstvo na trikratni „živio“ presvetlemu cesarju. Srca pretresujoči urnebesni „živio“-klici so doneli do vrha našega sivega varuha Čavna. — Ljudstvo je še dolgo skazovalo svoje veselje nad tem odlikovanjem.

Pri mizi so se čestitelji slavljence na povabilo g. Rustja spomnili šolskih zavodov v Gorici ter nabrali svotico 28 kron.

Iz Bukovice. Pri nas je vaša goriška „Soča“ bela vrana, ker smo prepričani, da je malo vredna, in nikdo je ne bere razen par nevednežev, katerih se lepi nauki in opomini ne primejo. Prejšni teden našel jo je nek tuj popoten človek na cesti v blatu, in po njem smo zvedeli, da so zopet enkrat udarili po našem čast. gosp. kuratu iz Bilj. To delajo znani hudobneži, ki nobene šole niso videli, pa srkajo laži in neumnosti iz „Soče“, ter hočejo, da bi jim drugi verjeli. Po petji se spozna škinkovca, — tako pajdaša, s kom se brati.

Oni se jeze, da je čast. gosp. kurat pri nas na sploh spoštovana oseba, ker ljudstvu oči odpira, kdo mu je pravi prijatelj, kdo zapeljivec in pijavka. Njih hudobna vest jim ne da miru, zato poročajo redno vsak teden nepridnemu pododseku v Bilje laži iz naše vasi, da jih sklada v snopiče in z odobravanjem Luterana iz Staregore v javnost pošilja. Taki slišijo travo rasti, oni pazijo na gosp. kurata, kdaj pride v vas, kje in kaj zajtrkuje, nevoščljivi so, ako mu je ravno krčmarica mizo pogrnila, ker slučajno ni bilo krčmarja doma, in po njih mislih bi ne smele biti deležne duhovne pomoči osebe obojega spola, toda vse to je zmehnjeno podtikanje iz hudobnega namena. Oni si štejejo v čast, da znajo tako izvrstno lagati, drže se za možake, da cepijo dlako in v kratkem se priučijo komarje zbijati s krogli.

Naši „riporterji“ so res napredni v malopridnosti in nič jim ni sveto. Lotili so se Francke udove, katere preteklost je brezmadežna, kar od sebe ne zamorejo reči. Ona je sploh znana kot dobra, po-božna in darežljiva oseba v vasi, — kaj

pornikov v znesku...; V. drugi dohodki (darila, volila, veselice i. dr.), ako se nam še niso poslali; skupni dohodki...; troški za...; podružnica pošilja torej...

Tiste podružnice, ki za prejšnja leta niso ničesar poslale, pa morda sedaj še kaj nabere ali odločijo za prejšnja leta; naj to razgledno poročajo zlasti o prispevkih letnikov in podpornikov: za l. 1898... za 1899... za l. 1900...

Kjer to ne bo razloženo, štelu se bo vse in v „Vestniku“ objavilo za l. 1900., razun, ako so se prejšnja leta tudi redno pošiljali prispevki, kar imamo pa že zapisano.

Sklepajoč to pismo ponavljamo nujno prošnjo, da od vseh podružnic prejmemo ugodnih odgovorov.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, 1. novembra 1900.

Loterijske številke.

1. decembra.
Trst 3 82 14 66 25
Linc 31 26 34 3 32

Tehtnice, mere in uteže preskuša ali cementira

podpisani izdelovalec tehtnic.

Priporoča se za vse v to stroko spadajoča dela in poprave gg. trgovcem in obrtnikom po jako zmerni ceni.

Zaloga tehtnic, decimalk, biciklov vseh sistemov od 50—300 K.

Karol Komel,
Gorica, Semeniška ulica št. 8.

Odlikovana tovarna

1894.

1891.

1894.

vsakovrstnega pohištva.

Ivan Doljak, Solkan pri Gorici

v lastni hiši. — Lastne žage. — Ustanovljena l. 1891.

Zaloga

vsakovrstnega pohištva, kompletnih spalnic, jedilnic in sprejemnic, od najnavadnejšega do najfinejšega sloga; vsakovrstnih slik, zrcal, okvirjev in stolic, kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov. — Zaloga vsakovrstnih desk iz mehkega in trdega lesu; velika zbirka obkladkov (remeša) in strugarskih izdelkov, kakor tudi vseh k mizarski, strugarski in tapetarski stroki spadajočih potrebščin.

Blago se razpošilja na vse kraje prosto železniška postaja goriška.

Jamči se za točno postrežbo. — Brez konkurence!

Tiskovine za prošnje v dosego brezobrestna posojila vinogradnikom,

ima v zalogi

„Narodna tiskarna“.

Kolesarji pozor!

Podpisani naznanja gg. kolesarjem, da ima v zalogi dvokolesa iz najboljšega materijala po jako nizkih cenah, in sicer od 170 kron (85 gld.) naprej opremljene z vsemi potrebščinami (komplet). — Ob enem priporoča gg. krojačem in šiviljam svojo veliko zalogo raznovrstnih šivalnih strojev najnovejših sistemov od 48 kron (24 gld.) naprej. — Poroštvo 5 let. — Daja tudi na obroke.

Z odličnim spoštovanjem

Martin Šuligoj,
urar v Kanalu.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar,

Semeniška ulica št. 6,

ima bogato zalogo raznovrstnih

klobukov

ter toči v svoji krēmi

pristna domača vina

in postreže tudi z jako ukusnimi jedili.

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici — ulica Vetturini številka 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času

po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska

„GORICO“, „NAROD“ in „Primorski List“

„Gorica“

izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone

„Narod“

izhaja vsaki drugi petek ter velja celoletno 1 krono 60 vinarjev, polletno pa 80 vin. Kdor naroči 10 iztisov pod enim naslovom dobi 11. po vrhu.

„Primorski List“

izhaja vsak četrtek in stane celoletno 6 K polletno 3 K, za manj premožne celo leto 4 K.

„Narodna tiskarna“ ima v zalogi vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju.

Pismena naročila tiskovin se izvrše z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po naj-
kulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti
nizkim obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na
girokonto s 4 $\frac{1}{2}$ % obrestovanjem od dne vloge
do dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje. — Borzna naročila